

PEACEKEEPING ORGANIZÁCIE SPOJENÝCH NÁRODOV

ÚDAJOVÝ HÁROK

DÔLEŽITÝ

Centrálny prvok medzinárodnej reakcie na konflikty

- Medzinárodný charakter autorizácie, ktorú udeľuje Bezpečnostná rada OSN peacekeepingovým misiám, poskytuje zásadnú a jedinečnú legitimitu každej mierovej operácii OSN.
- Peacekeeping OSN predstavuje nestranný a široko akceptovaný nástroj pre zdieľanie nákladov a efektívnu akciu.
- Peacekeeping OSN nemôže byť sám o sebe správnym riešením každého konfliktu. Peacekeeping dopĺňa mierový proces, nie je jeho náhradou.

ROBUSTNÝ

Veľká úloha

- OSN je najväčším multilaterálnym prispievateľom k postkonfliktnej stabilizácii na svete.
- Iba Vláda Spojných štátov amerických rozmiestňuje viac vojenského personálu ako Sekcia OSN pre peacekeepingové operácie (DPKO, Department of Peacekeeping Operations).
- Viac než 100 000 príslušníkov slúži v 18 operáciách vedených DPKO, ktoré priamo ovplyvňujú životy stoviek miliónov ľudí na štyroch kontinentoch, v dvanástich časových pásmach.
- OSN nemá vlastné ozbrojené sily; je závislá na príspevkoch členských štátov. 115 krajín prispieva vojenským a policajným personálom do peacekeepingových operácií OSN.
- Z momentálne slúžiacich príslušníkov je takmer 73 000 vojakov a vojenských pozorovateľov a približne 9 500 policajtov. Navyše, na operáciách OSN participuje takmer 5 700 civilných zamestnancov OSN, viac než 12 400 lokálne zamestnaných civilistov a približne 2 000 dobrovoľníkov.
- V roku 2006 iba DPKO začalo rozhovory ohľadom príspevku do peacekeepingových operácií s viac než 100 krajinami; letecky transportovalo viac než 800 000 pasažierov a 160 000 kubických ton nákladu; a prevádzkovalo viac než 200 poľných nemocníc a kliník.
- Takmer 2 000 uniformovaných príslušníkov a viac než 5 000 civilných zamestnancov slúžiacich v peacekeepingových operáciách OSN sú ženy.

EFEKTÍVNY

Vysoká úspešnosť

- OSN je relatívne cenovo výhodný poskytovateľ ozbrojených síl. V špecializovaných agentúrach disponuje širokou paletou civilných ako aj vojenských spôsobilostí, potrebných pre obnovu spoločností.¹

- OSN poskytuje najvhodnejší inštitucionálny rámec pre misie s cieľom obnovy spoločností, ktorý disponuje pomerne nízko nákladovou štruktúrou, relatívne vysokou mierovou úspešnosťou a najväčším stupňom medzinárodnej legitimity.ⁱⁱ
- Od roku 1945, peacekeepingové jednotky OSN uskutočnili viac než 60 misií, aktívne sa 172 krát podieľali na rokovaníach o mierovom ukončení regionálnych konfliktov a umožnili obyvateľom 45 krajín zúčastniť sa slobodných a spravodlivých volieb.
- V roku 2006 OSN úspešne ukončila peacekeepingovú operáciu v Burundi, pričom sa jej podarilo vybudovať domáce inštitúcie a dať tak stále ešte krehkej spoločnosti nádej na trvalý mier.
- Odmínovacie operácie, ktoré riadi Služba OSN pre odstraňovanie mín v rámci DPKO, podporujú rozmiestnenie peacekeepingových jednotiek a splnenie ich mandátu na Cypre, v Demokratickej republike Kongo, Etiópii/ Eritreii, Libanone, Sudáne a Západnej Sahare.

LACNEJŠÍ

Peacekeeping OSN je cenovo výhodný

- Mierové operácie OSN sú menej nákladné ako iné formy medzinárodnej intervencie, pričom náklady znáša širší okruh krajín. Ak sa porovnajú náklady na jedného príslušníka peacekeepingovej operácie OSN s nákladmi na príslušníka jednotiek, ktoré rozmiestnili vyspelé krajiny, NATO alebo regionálne organizácie ako Africká Únia, OSN je zďaleka tou najlacnejšou alternatívou.ⁱⁱⁱ
- Prieskum ekonómov z Oxfordskej univerzity zistil, že medzinárodné vojenské intervencie realizované na základe siedmej kapitoly Charty OSN sú cenovo najvýhodnejším prostriedkom na zníženie rizika vypuknutia konfliktu v postkonfliktných spoločnostiach.^{iv}
- Rozpočet DKPO na obdobie od 1. júla 2006 do 30. júna 2007 je približne 5,5 miliárd amerických dolárov. Táto čiastka predstavuje približne 0,5% svetových výdavkov na zbrojenie (tie boli na rok 2005 odhadnuté na viac než 1 bilión amerických dolárov).
- Štúdia Účtovného úradu Vlády USA odhaduje, že Spojené štáty by museli vynaložiť dvojnásobne väčšie množstvo finančných prostriedkov ako OSN pre realizáciu peacekeepingovej operácie, podobnej Stabilizačnej misii OSN v Haiti – (MINUSTAH) – 876 miliónov amerických dolárov, v porovnaní s 428 miliardami počas prvých 14 mesiacov misie.^v

RELEVANTNÝ

Peacekeeping OSN je významný všade, kde je to potrebné

- Bezpečnostné prostredie, v ktorom boli rozmiestnené nedávne peacekeepingové operácie, patrí medzi najťažšie a najmenej spravované, s akým sa medzinárodné operácie doposiaľ stretli.^{vi} Peacekeepingové misie sú rozmiestnené tam, kde iný nemôžu alebo nie sú schopný a zohrávajú významnú úlohu v poskytovaní stability a prípadného nastolenia trvajúceho mieru a rozvoja.

- Existuje taktiež priama súvislosť medzi znížením počtu občianskych vojen a zvýšením počtu misií OSN. Od konca studenej vojny sa počet peacekeepingových operácií OSN zvýšil o viac než 400%. Kým tento náhly vzostup medzinárodnej aktivity narastal počas deväťdesiatych rokov a prvých rokov 21. storočia v rozsahu aj intenzite, počet ozbrojených konfliktov sa začal znižovať.^{vii}

FLEXIBILNÝ

Prispôsobiteľný rozdielnym prostrediam a potrebám

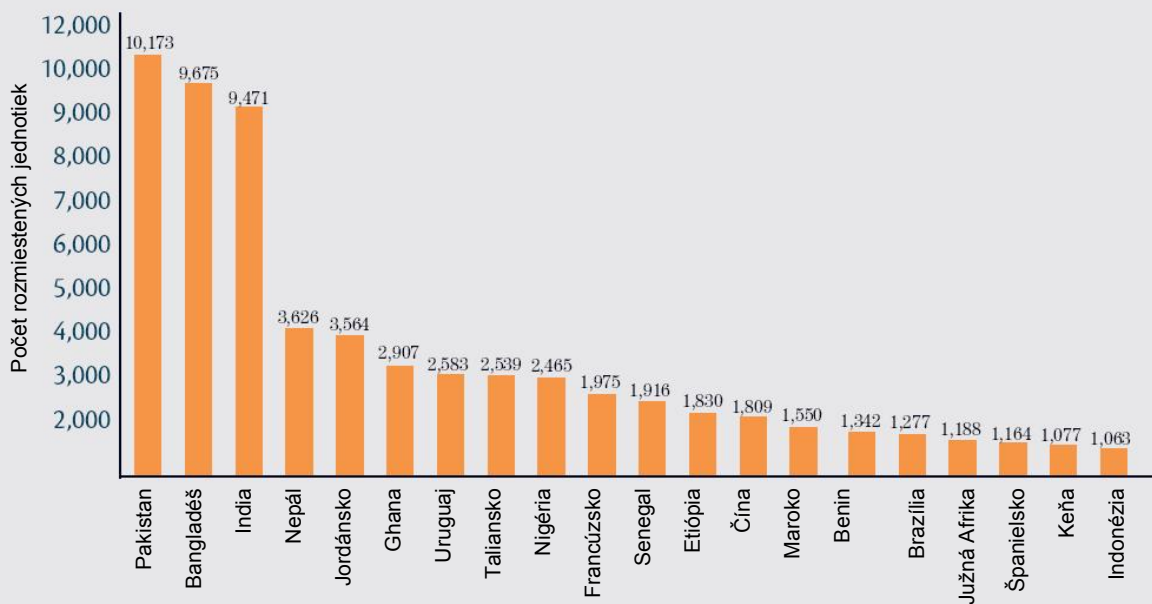
- OSN dokázala zvýšenú flexibilitu v štruktúre a typoch rozmiestnených jednotiek, ktorá jej umožňuje reagovať na jedinečné výzvy a riziko preťaženia.^{viii}
- Medzi príklady patrí vytvorenie samostatného veliteľstva, ktoré sa má zaoberať nestabilnou situáciou v Demokratickej republike Kongo; zriadenie Strategickkej vojenskej bunky v centrále OSN, ktorá bude riadiť misiu v južnom Libanone; a vplyv komparatívnych výhod partnerov OSN (napr. Africká únia, EÚ a NATO), umožňujúci efektívne reagovať na krízy, v ktorých by rozmiestnenie jednotiek OSN nebolo vhodné.

DINAMICKÝ

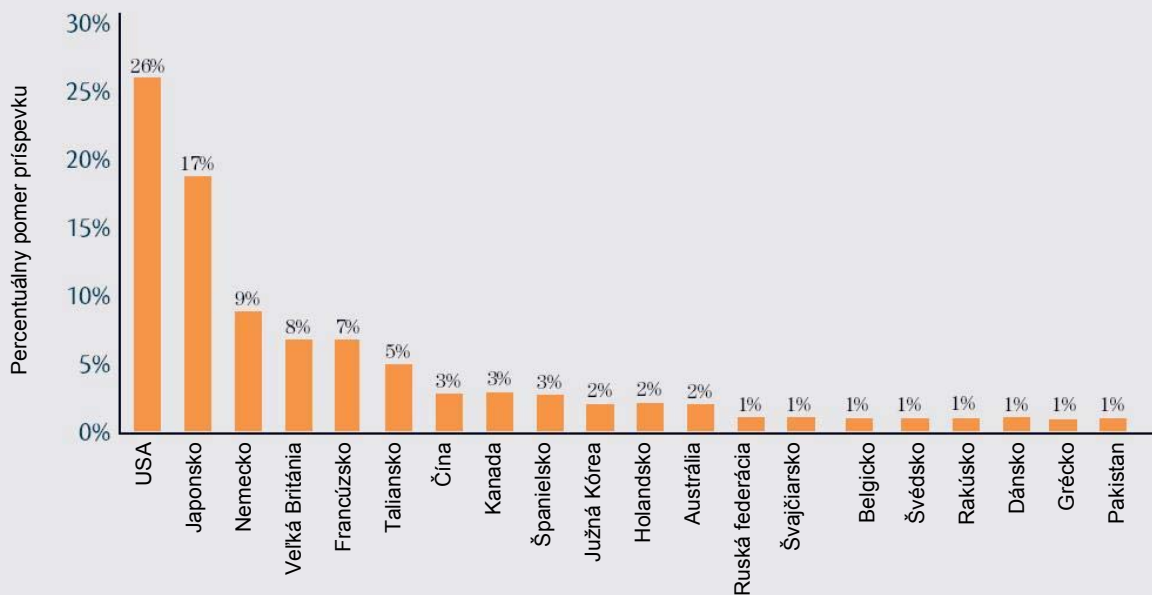
Peacekeeping OSN sa naďalej vyvíja

- Okrem udržiavania mieru a bezpečnosti sú príslušníci peacekeepingových operácií navyše poverení asistovaním v politických procesoch, reformách súdnych systémov, tréningu orgánov činných v trestnom konaní, policajných jednotiek a odzbrojení a reintegrácii bývalých bojovníkov do spoločnosti.
- Pomoc OSN pri voľbách sa stala pravidelnou a čoraz významnejšou črtou peacekeepingových operácií OSN. Príslušníci peacekeepingových operácií asistovali počas uplynulých dvoch rokov pri voľbách v šiestich postkonfliktných krajinách – Afganistane, Burundi, Haiti, Iraku, Libérii a Demokratickej republike Kongo – v ktorých žije spolu viac než 120 miliónov ľudí, pričom umožnili viac než 57 miliónom registrovaných voličov vykonať ich demokratické volebné právo.
- Zodpovednosť personálu ako najvyšší štandard správania sa je hlavnou prioritou DPKO. Aby sa v peacekeepingových misiách odstránilo napríklad sexuálne zneužívanie a týranie, DPKO prijalo komplexnú trojsmernú stratégiu (prevencia, vymožiteľnosť a náprava) a zriadilo Bunky pre správanie sa a disciplínu v rámci poľných veliteľstiev. DPKO spolupracuje s prispievateľskými krajinami na zabezpečení efektívneho pokračovania a plnej implementácie odporúčaní, ktoré obsahuje správa jordánskeho princa Zeid Ra`ad Zeid Al-Husajna, špeciálneho poradcu generálneho tajomníka pre sexuálne zneužívanie a týranie.

Dvadsať najväčších prispievateľov uniformovaného personálu
(ku 31. marcu 2007)

Dvadsať najväčších poskytovateľov do rozpočtu peacekeepingových operácií OSN
(Odhad ku 1. januáru 2007)

SÚČASNÉ MIEROVÉ MISIE POD VEDENÍM DPKO

Rok začatia	Umiestnenie	Názov misie
1948	Jeruzalem	UNTSO – Misia OSN pre dohľad nad prímerím
1949	India/ Pakistan	UNMOGIP – Vojenská pozorovacia misia OSN v Indii a Pakistane
1964	Cyprus	UNFICYP – Peacekeepingová jednotka OSN na Cypre
1974	Sýria	UNDOF – Pozorovacia jednotka OSN
1978	Libanon	UNIFIL – Dočasná jednotka OSN v Libanone
1991	Západná Sahara	MINURSO – Misia OSN pre referendum v Západnej Sahare
1993	Gruzínsko	UNOMIG – Pozorovacia misia OSN v Gruzínsku
1999	Kosovo	UNMIK – Misia pre dočasnú správu nad Kosovom
1999	Demokratická rep. Kongo	MONUC – Misia OSN v Demokratickej republike Kongo
2000	Etiópia/ Eritrea	UNMEE – Misia OSN v Etiópii a Eritreii
2002	Afganistan	UNAMA – Asistenčná misia OSN v Afganistane
2003	Libéria	UNMIL – Misia OSN v Libérii
2004	Pobrežie Slonoviny	UNOCI – Operácia OSN v Pobreží Slonoviny
2004	Haiti	MINUSTAH – Stabilizačná misia OSN na Haiti
2005	Sudán	UNMIS – Misia OSN v Sudáne
2006	Siera Leone	UNIOSIL – Integrovaný úrad OSN v Siera Leone
2006	Timor-Lesoto	UNMIT – Integrovaná misia OSN v Timore-Lesoto
2007	Burundi	BINUB – Integrovaný úrad OSN v Burundi

Poznámky

ⁱ James Dobbins ed., „The Beginner’s Guide to Nation-Building”, RAND Corporation, 2007.

ⁱⁱ James Dobbins ed., „The UN’s Role in Nation-Building: From the Congo to Iraq”, RAND Corporation, 2005.

ⁱⁱⁱ William J. Durch etd., „The Brahimi Report and the Future of UN Peace Operations”, The Henry L. Stimson Center, 2003.

^{iv} Paul Collier and Anke Hoeffler, „The Challenge of Reducing the Global Incidence of Civil War”, Centre for the Study of African Economies, Department of Economics, Oxford University, 26. marec 2004.

^v „Peacekeeping: Cost Comparison of Actual UN and Hypothetical U.S. Operations in Haiti”, United States Government Accountability Office, Report to the Subcommittee on Oversight and Investigations, Committee on International Relations, House of Representatives, GAO-06-331, február 2006, s. 7.

^{vi} The Challenges Project, „Meeting the Challenges of Peace Operations: Cooperation and Coordination”, Phase II Concluding Report 2003-2006, Elanders Gotab, Štokhol, 2005.

^{vii} James Dobbins etd., „The UN’s Role in Nation-Building: From the Congo to Iraq”, RAND Corporation, 2005; Andrew Mack, „Peace on Earth? Increasingly, Yes”, The Washington Post, 28. december 2005.

^{viii} Ďalej pozri „Annual Review of Global Peace Operations 2007”, Center on International Cooperation, New York, 2007, s. 2-12.